

Innovatiewet pilots Verdachtenverhoor en Camerabeelden

In de Innovatiewet pilots AVR Verdachtenverhoor/Camerabeelden wordt onderzocht op welke manier en in welke gevallen een combinatie van een audio(visuele) opname met een begeleidend verkort proces-verbaal een adequaat alternatief kan vormen voor een volledig proces-verbaal en bruikbaar zijn voor het bewijs?

Conform de in de wetsartikelen (artikel 559 tot en met 569) beschreven schreven wordt een beproeving gedaan met de wijze waarop de strafrechtketenpartners de opname in combinatie met de verslaglegging kunnen gebruiken als zelfstandig bewijsmiddel.

Dit betekent het veiligstellen van camerabeelden, het afnemen van verhoren, de beoordeling van de dossierstukken door de ovj, het samenstellen van het procesdossier, het overdracht van het procesdossier, de berechting in eerste aanleg (ter sprake brengen van de opname ter zitting), in hoger beroep en in cassatie en tenslotte de publicatie van het vonnis.

Tevens kan op verschillende momenten gedurende dit proces alsnog een volledig proces-verbaal van de opname worden gevraagd aan de opsporingsambtenaar of de rechtbank.

Aan welke eisen moet het begeleidende verkorte proces-verbaal voldoen?

Hoe verhoogt het gebruik van AVR als zelfstandig bewijsmiddel de kwaliteit en de waarheidsvinding in de strafrechtketen?

Tevens is van belang om te onderzoeken welke eisen dienen te worden gesteld aan de informatieoverdracht en wat de consequenties zijn van het gebruik van AVR zijn in termen van capaciteit, geld en kwaliteit in de strafrechtketen.

Reeds vastgestelde te monitoren vraagstukken zijn dan ook:

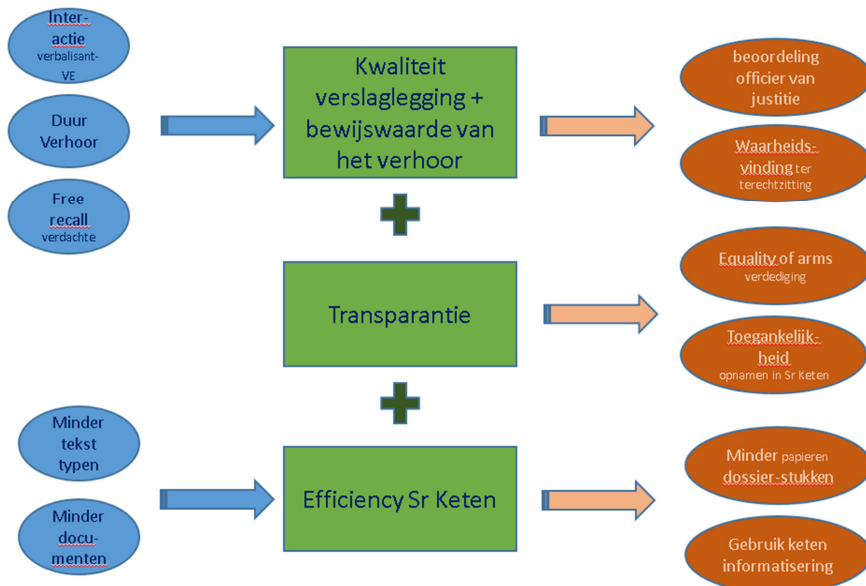
- Welke invloed is er op de kwaliteit van de verslaglegging van het (verdachten) verhoor en daarmee de bewijswaarde van het verdachtenverhoor?
- Hoe zien de werklusteffecten er door de gehele strafrecht heen uit?
- Welke juridische en praktische randvoorwaarden zijn er voor de overall implementatie?

En zijn de volgende effecten in beeld om te volgen gedurende de pilot:

- Het effect op de transparantie binnen de strafrechtketen;
- Het effect op de efficiency in de strafrechtketen als geheel;
- Het effect op de toegankelijkheid, kennisneming en verstrekking van het dossier voor de verdediging en de verdachte zelf.

Pilot verdachtenverhoor

Voor de pilot verdachtenverhoren heeft de politie het volgende plaatje voor ogen voor wat betreft de mogelijke effecten van het gebruik van de opname in combinatie met een verkort PV als bewijs in de strafrechtketen.

Uitwerking

Scope

Het voorstel is om in 2 arrondissementen door de gehele strafrechtketen te gaan werken met de AVR opnamen van verdachten verhoren in HIC-dossiers van afdelingen Districtsrecherche. HIC dossiers worden door de districtsrecherches in het politiebodrijfsprocessensysteem SummIT opgemaakt en dienen op de meest efficiënte manier aangeboden te worden aan het OM. Dat betekent bij voorkeur in de vorm van een digitaal procesdossier. Deze HIC dossiers bevatten over het algemeen de wat zwaardere geweld- en vermogensdelicten en de ketenpartners hebben afgestemd om hierbinnen te focussen op overvallen en straatroven. Dit omdat deze zaken over het algemeen meer AVR opgenomen verdachtenverhoren met zich mee brengen en een grotere kans hebben om ook in hoger beroep beproefd te kunnen worden. Hiermee zullen deze zaken over het algemeen door de Meervoudige Kamer behandeld worden. Een enkele dossier zal kunnen worden aangeboden aan de politierechter.

Producten

De Innovatiewet geeft geen ruimte om enkel de AVR opname als bewijsmiddel aan te leveren, hier zal een (begeleidend) verkort proces-verbaal aan toe gevoegd moeten worden ter formele onderschrijving van wat opgenomen is en voor nadere duiding van de inhoud van het verhoor. De minimum vereisten waarin dit proces verbaal aan moet worden voldoen wordt beschreven in artikel 560 lid 2 Innovatiewet en in de Memorie van Toelichting staat als nadere duiding hiervan:

- *Het is voldoende als opsporingsambtenaren in het verkort proces-verbaal (of in het loop-proces-verbaal, zie hierboven) vermelden dat op de opname het verdachtenverhoor is vastgelegd dat zij hebben afgenomen. Zij vermelden dus dat zij de ambtshandeling die op de opname is vastgelegd, hebben verricht.*
- *Voor de inhoud van die ambtshandeling kan in het verkort proces-verbaal worden verwezen naar de opname, tenzij bij de voorbereiding van de pilots (zie het derde lid*

hieronder) tot de afspraak wordt gekomen om ook aanvullende informatie in het verkort proces-verbaal op te nemen, wat overigens voor de hand ligt.

- *Vanzelfsprekend kan naast de opname ook een transcript worden gevoegd dat met gebruikmaking van speech-to-text-applicaties (spraakherkenning) tot stand is gebracht.*

Daarom is het voorstel om een aantal varianten voor het toe te voegen dossierstukken aan de AVR opname te beproeven in de pilot AVR Verdachtenverhoor:

1. AVR opname + ambtelijk PV

Bij de opname wordt een ambtelijk PV gevoegd, waarin vermeldt wordt door de opsporingsambtenaren dat wat er op de opname is vastgelegd, door hen is verricht en bevonden. Dit proces verbaal wordt voorzien van een elektronische handtekening. Zodra gedurende de pilotperiode gebruik gemaakt kan worden van een multimedia voorziening, kunnen vervolgens waarschijnlijk in de opname (of een kopie daarvan) markeringen en annotaties opgenomen worden ter duiding van de redengevende inhoud ten behoeve van het bewijs. In deze variant wordt ter ondersteuning van het werk van de officier van justitie en de rechter altijd gewerkt met een samenvatting in het Loop PV.

Met opmerkingen [A1]: PDSK project: oplevering beoogd Q1 2021

Met opmerkingen [A2]: Aansluiting bij DTOPS project MMS: multimedia in de strafrechtketen.

2. AVR opname + Linken PV

Hierbij zullen de rechercheurs een samenvattend PV maken, waarin links verwerkt zijn naar de relevante achterliggende verhooropnamen. Dit doen zij na afloop van het verhoor, zodat tijdens het verhoor niet getypt hoeft te worden, wat een positief effect heeft op de kwaliteit van de bewijswaarde en de verslaglegging van het verhoor. Ook dit verbaal wordt voorzien van een elektronische handtekening. Een samenvatting in een Loop PV kan in dit geval summier zijn.

3. AVR opname + Speech 2 Text (S2T)

In de S2T variant wordt automatisch een transcriptie gegenereerd van wat op de opname gezegd wordt en dit document wordt samen met de AVR opname opgenomen in het dossier. In de S2T transcriptie maken de verbalisanten door middel van een digitale marker een directe koppeling met achterliggende verhooropnamen. En er kunnen ook handmatig (taal)correcties worden toegepast door de verbalisanten en er kan een elektronische ondertekening toegevoegd worden. Ook bij de S2T variant zal vervolgens nog verkend worden of en op welke manier in het dossier elders nog een samenvatting van het verhoor aan de orde zou moeten komen, bijv. in het Loop PV.

Met opmerkingen [A3]: Afhankelijkheid van de uitrol van StemPOL binnen de politie: in Q2 2021 toevoeging verhooropnamen + wanneer kunnen S2T transcripties binnen SummIT verwerkt worden?

Pilot AVR Camerabeelden

Een aantal jaar geleden hebben politie en OM Oost Nederland een proeftuin doorlopen, waarin beproefd is op welke wijze camerabeelden met een kort begeleidend proces-verbaal in het procesdossier van winkeldiefstallen opgenomen kunnen worden als bewijsmiddel. En hoe verschillende partijen op een effectieve wijze toegang kunnen krijgen tot de camerabeelden. Met als belangrijkste doelstelling de doorlooptijden van deze dossiers te verkorten tot binnen de in ZSM context afgesproken 9 uur.

Deze doelstelling is behaald, omdat na het zien van de camerabeelden de verdachte in de meeste gevallen het delict bekende en omdat het inderdaad gelukt is om het OM en andere partijen direct toegang te geven tot de opnamen via een bestandenpostbus.

En de politie en het OM hebben veel ervaring opgedaan met het omgaan met opname bestanden in de strafrechtketen. De geleerde lessen zijn meegenomen ten behoeve van de ontwikkeling van een Multimedia Cloudvoorziening voor de strafrechtketen in het kader van het Programma Digitalisering Strafrechtketen (PDSK).

Anno 2020 ligt de toegevoegde waarde voor het opnieuw beproeven van de omgang van de strafrechtketen partijen met de combinatie van een AVR cameraopname + een begeleidend verkort proces verbaal vooral in het feit dat de rechterlijke macht indertijd niet op de nieuwe wijze toegang

heeft gekregen tot de AVR opnamen. Ook is slechts een deel van de dossiers aangeboden aan de rechterlijke macht, omdat bij een bekende verdachte bij lichtere vermogensdelicten een OM afdoening mogelijk is.

Bij afstemming over de toegevoegde waarde van deze nieuwe pilot AVR Camerabeelden is gebleken dat de meeste betrokken partijen deze alleen zien, als aangehaakt kan worden bij een aantal van de reeds ingezette ontwikkelingen binnen PSDK en het politieprogramma DTOPS m.b.t. digitalisering in de strafrechtketen.

Meer specifiek impliceert dat;

- de politie gebruik kan maken van een multimedia (cloud) voorziening en de aansluiting voor het OM voorbereidt;
- het OM op een goede wijze de aansluiting hierop kan maken, de AVR bestanden kan gebruiken in de eigen bedrijfsomgeving, gebruik kan maken van een viewer en de aansluiting voor de rechterlijke macht voorbereidt;
- de rechterlijke macht een goede aansluiting kan maken op het OM, de AVR bestanden kan gebruiken in de eigen bedrijfsomgeving en in staat is door middel een viewer de beelden te gebruiken tijdens de terechtzitting;
- De verdediging en verdachte op een goede wijze toegang kunnen krijgen tot de camerabeelden/AVR bestanden;
- Op alle plekken in de strafrechtketen op een zorgvuldige wijze omgegaan kan worden met opslag, archivering en versiebeheer van de bestanden (chain of evidence).

Daarom is ook voorgesteld om pilotproject AVR Camerabeelden flexibel in te zetten, dat wil zeggen de mogelijkheid open te houden om pas starten zodra voldaan is aan een aantal minimum vereisten¹ om het bovenstaande mogelijk te maken en gedurende de looptijd bijstellingen doen om optimaal de door het PSDK geboden mogelijkheden te beproeven. Hierover wordt nog nader gesproken.

Scope

Het voorstel is om in dezelfde 2 arrondissementen te gaan werken met camerabeelden in HIC-dossiers van dezelfde afdelingen Districtsrecherche.

HIC dossiers worden door de districtsrecherches in het politiebedrijfsprocessensysteem SummIT opgemaakt en dienen op de meest efficiënte manier aangeboden te worden aan het OM. Dat betekent bij voorkeur in de vorm van een digitaal proces dossier. Voor SummIT ontwikkelt de politie hiervoor de applicatie Complexe Dossiers, waarop het OM de aansluiting kan maken.

Deze HIC dossiers bevatten over het algemeen de wat zwaardere geweld- en vermogensdelicten en de ketenpartners hebben afgestemd om hierbinnen te focussen op overvallen.

Hiermee zullen deze zaken over het algemeen door de Meervoudige Kamer behandeld worden. Een enkele dossier zal kunnen worden aangeboden aan de politierechter.

Producten

Gezien de vereisten die artikel 560 lid 2 Innovatiewet en de MVT stellen aan het toe te voegen dossierstuk aan de AVR opnamen, is het voorstel om ook voor de pilot AVR Camerabeelden ook een paar varianten voor de toe te voegen dossierstukken aan de camerabeelden te beproeven:

1. AVR opname + ambtelijk PV

Bij de opname wordt een ambtelijk PV gevoegd, waarin vermeldt wordt door de opsporingsambtenaren dat wat er op de opname is vastgelegd, door hen is verricht en bevonden. Dit proces verbaal wordt voorzien van een elektronische handtekening.

In de multimedia voorziening (MMS), kunnen vervolgens in de opname (of een kopie daarvan) markeringen en annotaties opgenomen worden ter duiding van de redengevende inhoud ten behoeve van het bewijs.

Ook voor de camerabeelden zal ter ondersteuning van de officier van justitie en de rechter een samenvatting opgenomen worden in het Loop PV.

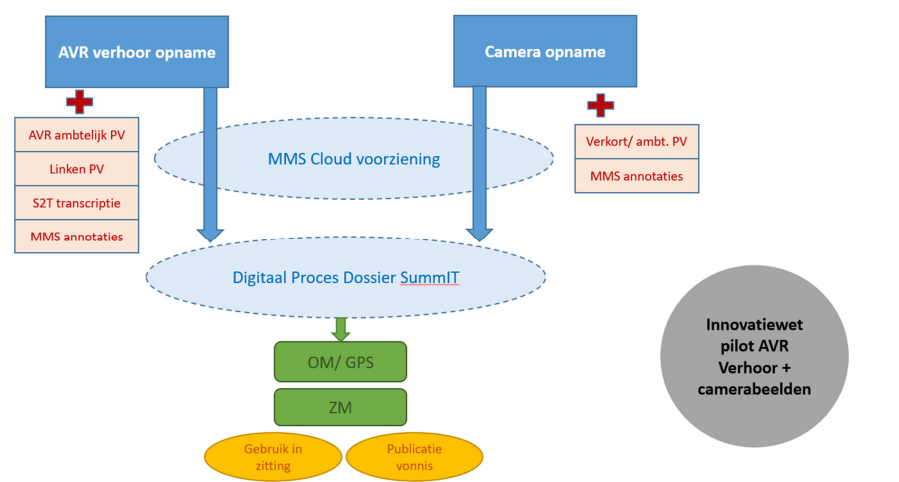
¹ Zie ook de hieronder genoemde aandachtspunten. Deze minimum vereisten om te starten worden uitgewerkt door een IV ketenbrede werkgroep met als resultaat een IV Roadmap voor 2021. Hierop wordt zichtbaar wat de cruciale momenten van aansluiting zijn en wanneer er besluiten moeten vallen over uitstel van de startdatum of fallback scenario's.

Met opmerkingen [A4]: DTOPS project CD: in Q2 2021 worden AVR verhoor bestanden toegevoegd aan de mogelijkheden binnen deze applicatie.

2. AVR opname + Linken PV

Hierbij zullen de rechercheurs een samenvattend PV maken, waarin links verwerkt zijn naar de relevante achterliggend camerabeelden. Dit proces verbaal wordt voorzien van een elektronische handtekening.

Projecten AVR Verhoor en AVR Camerabeelden in beeld

Aandachtspunten voor de pilots AVR Verdachtenverhoor en AVR Camerabeelden

In de pilot onderzoeken we hoe het gebruik van opnamen als zelfstandig bewijsmiddel de kwaliteit en de waarheidsvinding in de strafrechtketen verhoogt. Dit betekent dat er hoge eisen worden gesteld aan de opname zelf. En tevens aan de manier waarop de opname in de keten wordt ingezet.

* Belangrijke aandachtspunten zijn daarom:

- veiligheid: veilige informatieoverdracht van het beeld/geluid materiaal binnen de keten
- authenticiteit en betrouwbaarheid van het materiaal: chain of custody en chain of evidence: vastleggen wie met het beeldmateriaal in aanraking zijn geweest en alle handelingen die met het materiaal zijn uitgevoerd. De originele opname is te herleiden.
- privacyaspecten; bij de inzet van beeldmateriaal dient de privacy van betrokkenen gewaarborgd te blijven. Hierover worden in de keten afspraken gemaakt.

Voor zowel de pilot AVR Verdachtenverhoor als Camerabeelden zijn er belangrijke aandachtspunten, die direct zijn te relateren aan de pilot Audiovisuele opname van de zitting.

- Hoe kan de kenbaarheid van wat op de AVR opname is te zien of te horen in het kader van de rechtszekerheid worden vastgesteld (zonder discussie of interpretatieverschillen) op

diverse momenten in het strafvorderlijke proces en specifiek in de zittingszaal(chain of evidence), zonder dat de opname telkens in het geheel opnieuw bekeken moet worden?

- Welk effect heeft de vernieuwde toepassing van de AVR opnamen op het verloop van de terechtzitting/ de wijze waarop de rechter het verhoor ter sprake brengt, waarbij de privacy van betrokken partijen en derden gewaarborgd is en de openbaarheid geen geweld is aangedaan?
- Hoe kunnen de andere procespartijen een eigen duiding of markering geven aan de audio(visuele) opname ten behoeve van het gebruik van de audiovisuele opname als bewijsmiddel (met behoud van authenticiteit van de opname)?
- Wat is van invloed op de beslissing van de voorzitter om voorafgaand aan het onderzoek op de terechtzitting ((art. 561) of op de beslissing van de rechtbank na aanvang van het onderzoek van de terechtzitting (art. 563) alsnog een schriftelijk proces-verbaal door de opsporingsambtenaar te laten opmaken?
- Welke werkafspraken moeten er gemaakt worden tussen de rechterlijke macht en de politie en het OM om voorafgaand aan het onderzoek ter terechtzitting indien noodzakelijk de rechtbank alsnog te voorzien van een volledig proces verbaal?
- Hoe kan de redengevende inhoud van de audio(visuele)opname uit de volledige audio(visuele) opname worden gelicht en worden gebruikt in de bewijsconstructie in het vonnis/arrest (met behoud van de authenticiteit van de opname)?
- Hoe kan de AVR opname (met verkort begeleidend proces-verbaal) worden verstrekt aan de verdediging, deskundigen (NFI/PBC) en het slachtoffer met behoud van de authenticiteit en integriteit van deze opname en zonder dat de privacy van betrokkenen geweld wordt aangedaan?
- Hoe kan de verdachte kennis nemen van de AVR opnamen, in het bijzonder als hij gedetineerd is?
- Hoe blijft het redengevende deel van de AVR opname dat is gebruikt als bewijs in het vonnis/arrest af speelbaar voor publiek na publicatie van het vonnis of arrest (zonder dat de privacy van betrokkene geweld wordt aangedaan)?
- Welke gevolgen zijn er voor de bedrijfsvoering van de diverse ketenpartners (t.a.v. IV, huisvesting, onderwijs)?
- Er zal rekening gehouden worden met de wettelijke voorschriften en het landelijk procesreglement die zien op het voegen van processtukken en met de ketenbrede architectuurafspraken ten aanzien van o.a. bestandsformaten zodat alle relevante organisaties de betreffende bestanden kunnen ontvangen en verwerken.

Met opmerkingen [A5]: Uitwerking in een privacy assessment

Met opmerkingen [A6]: Uitwerking in een privacy assessment